

Beleid beredeneerd aanbod 2020-2021

Inhoud

Inleiding	2
Beredeneerd aanbod	3
Doelen in de groepen 1 en 2	4
Vormgeven van het beredeneerd aanbod.....	5
Aanbod in de praktijk	6
Volgen van leerlingen	8
Bijlagen	1
Bijlage 1 Doelenoverzicht groep 1/2	1
Bijlage 2 Instructiemodel Kindcentrum Juliana groep 1 en 2	9
Bijlage 3 HGW cyclus	11
Bijlage 4 Schema volgen van leerlingen groep 2	14

Inleiding

In deze notitie leggen wij een verantwoording af over het samenhangend geheel van de onderwijsactiviteiten die wij de kinderen in de groepen 1 en 2 bieden.

De vraag wat kleuters moeten leren, en vooral hoe, is steeds belangrijker geworden binnen het onderwijs. Ook op onze school heeft deze vraag centraal gestaan.

Op Christelijk Kindcentrum Juliana werken wij met een leerstofjaarklassensysteem. In de groepen 1 en 2 is deze systematiek doorbroken, omdat voor deze kinderen is gekozen voor het werken vanuit de ontwikkeling van kinderen, voor ontwikkelingsgericht onderwijs. De manier waarop wij vorm geven aan ontwikkelingsgericht onderwijs wordt beschreven in dit document. Uitgangspunten, afspraken en beleidsvoornemens worden omschreven. Het is echter een levend document, wat inhoudt dat de items voortdurend in ontwikkeling zijn en dus regelmatig worden aangepast aan de situatie van dat moment.

Beredeneerd aanbod

Op Christelijk Kindcentrum Juliana is onze manier van werken aan de ontwikkeling van kinderen verbonden aan de Christelijke identiteit. Dit komt dagelijks tot uiting in de zorg voor elkaar, het respectvol omgaan met elkaar en een ander ondersteunen en troosten. De dag wordt begonnen en geëindigd door het gebed. Daarnaast lezen we verhalen uit de Bijbel, zingen we Christelijke liederen en vieren we de Christelijke feesten.

De kernwaarden van het onderwijs van Christelijk Kindcentrum Juliana zijn: relatie, competentie en autonomie. Vanuit die behoefte is er motivatie, inzet, welbevinden en zin in leren.

Relatie: Andere waarderen mij en willen met mij omgaan. **Autonomie:** Ik kan het zelf, hoewel ik het niet altijd alleen kan. **Competentie:** Ik geloof en heb plezier in mijn eigen kunnen.

Om aan deze kernwaarden te voldoen wordt het onderwijs gericht op hoofd, hart en handen. Dit betekent aandacht voor zowel de cognitieve, sociaal-emotionele als het creatieve niveau. Om goed aan te sluiten bij de zone van de naaste ontwikkeling van de leerlingen, worden ze ingedeeld in drie groepen.

De kinderen die zelf sturing kunnen geven aan hun ontwikkeling en genoeg hebben aan een uitnodigende leeromgeving. De kinderen die voldoende hebben aan het reguliere aanbod, maar daar in gestimuleerd moeten worden. De kinderen die we geheel bij de hand nemen en voor wie de leerkracht (specifieke) activiteiten aanbiedt.

De rol van de leerkracht staat bij deze manier van werken centraal, hij/zij heeft een actieve rol in het volgen en stimuleren van elk kind in het bijzonder op zijn/haar niveau. Kinderen worden daarbij gestimuleerd zelfstandig beslissingen te nemen en keuzes te maken. Ook moet de leerkracht zorgen voor een rijke, uitdagende leeromgeving/activiteiten, waarin een leerling zijn/haar eigen ervaringen op kan doen.

Om het onderwijs in de onderbouw vorm te geven is een beredeneerd aanbod samengesteld, waarin wordt beschreven hoe er in de onderbouw aan de missie/visie van Christelijk Kindcentrum Juliana wordt gewerkt.

Doelen in de groepen 1 en 2

Op Christelijk Kindcentrum Juliana willen wij het onderwijs zo goed mogelijk laten aansluiten bij de zone van de naaste ontwikkeling van de leerlingen. Wij werken dan ook met een cyclus om de lessen/thema's en activiteiten zo betekenisvol en zinvol mogelijk te maken voor de leerlingen.

Om ontwikkeling bij de leerlingen mogelijk te maken is het belangrijk dat ze zelfvertrouwen hebben, emotioneel vrij zijn en nieuwsgierig zijn. Door een rijke, veilige leeromgeving te bieden, wordt hieraan voldaan.

Daarnaast hebben de leerkrachten in de onderbouw ook aandacht voor het nemen van initiatief van kinderen, communiceren, samen spelen, samen delen en samenwerken. Deze aspecten zijn nodig om specifieke kennis en vaardigheden aan te leren.

Als aan bovenstaande aspecten wordt voldaan, kan de leerling zich gaan richten op de specifieke kennis en vaardigheden. Deze kennis wordt gebruikt om het onderwijs in te richten en de doelen te stellen voor de groepen 1 en 2.

Voor taal en geletterdheid hebben de doelen vooral te maken met mondelinge taalvaardigheid, visuele en auditieve waarneming, ontluikende geletterdheid, schriftoriëntatie, kritisch luisteren en fonemisch bewustzijn.

Rekenen komt tot uiting in de doelen: oriëntatie op een wereld met getallen, cijfers, hoeveelheden, afstanden, gewichten en tijd. Rekenen gebeurt vooral met het lichaam en met materialen uit de groep/van het thema.

Cultuuronderwijs krijgt vorm door muziek, dans, drama en cultuur aan te bieden binnen het thema.

In de sociaal – emotionele ontwikkeling streven de leerkrachten ernaar dat leerlingen op een democratische manier met elkaar beslissingen nemen, constructief conflicten oplossen, verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en voor de klas/school, een open houding hebben tegenover verschillen tussen mensen en dat ze kennis hebben van de manier waarop de democratische samenleving in Nederland is ingericht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de methode "De Vreedzame School".

Bij de motoriek wordt gewerkt aan de grove motoriek en de fijne motoriek. De grove motoriek krijgt extra aandacht tijdens het buiten spelen en tijdens de bewegingslessen in de gymzaal. De fijne motoriek krijgt extra aandacht tijdens het speel/werkmoment, waarbij de pengreep een belangrijk onderdeel is voor groep 2.

De doelen waarin wordt gewerkt, staan beschreven in bijlage 1.

Vormgeven van het beredeneerd aanbod

In de groepen 1/2 wordt doelgericht en thematisch gewerkt. De doelen voor deze groepen staan centraal in de voorbereiding. Vanuit deze lijst wordt gekeken welke doelen per thema extra aandacht zullen krijgen.

Deze doelen zijn de onderligger voor alle activiteiten en het aanbod in de groep.

Passend bij de doelen voor de periode van het groepsplan voor de groep, heeft de leerkracht activiteiten gevormd en creëert spelsituaties die bijdragen aan het behalen van de doelen voor alle leerlingen.

Het aanbod wordt ingebed in een betekenisvolle context van een thema. Het lokaal, samen met de leerlingen, zo betekenisvol mogelijk ingericht, door ook daarin het thema terug te laten komen. De leerlingen denken na over de themahoek en welke materialen we nodig hebben. Deze materialen worden door de leerkracht gehaald of door de leerlingen gemaakt/van thuis meegenomen. De hoeken worden aangepast aan het thema en er worden spelletjes, werkbladen en knutselactiviteiten toegevoegd aan het reeds aanwezige materiaal.

In het themaoverzicht wordt vastgelegd aan welk thema's gewerkt wordt gedurende het onderwijsjaar in de peuter- en kleutergroepen. Dit gebeurt in overleg met de peutergroepen. Ook wordt er gekeken naar de thema's voor de groepen 4 t/m 8 van de methode 'Alles in 1', zodat er een doorgaande lijn ontstaat in het kindcentrum.

In een themaplanning staan de volgende onderdelen vermeld die op meerdere momenten terugkomen:

Taal: Taalactiviteiten, letterhoek, leeshoek, spelletjes, werkbladen, abc-muur en de klank van de week. Ook het dagelijks dictee (een dagelijkse taalactiviteit vooral gericht op klanken) valt hieronder.

Rekenen: Rekenactiviteiten, rekenhoek, spelletjes, cijfermuur, cijfer van de week en werkbladen.

Bewegingsonderwijs/motoriek: Buiten spelen, toestelgymles, spelles, groot- motorische activiteiten (springtouwen, fietsen, kloslopen) en kleine motorische activiteiten (pengreep, tekenen, handvaardigheid, letters/cijfers schrijven, kralen rijgen, bouwen met blokjes).

Muziek/dans/drama: Muziekactiviteiten, 123 zing, drama lessen, dans lessen, uitstapjes naar cultureel erfgoed.

Sociaal-emotionele ontwikkeling: 2x per week wordt er een half uur besteed aan 'De Vreedzame School' activiteiten. Daarnaast wordt het iedere dag herhaald in de omgang met elkaar en in de groepsafspraken.

Ook spel wordt in de themaplanning meegenomen, dit omdat uit onderzoek is gebleken dat jonge kinderen veel leren door spel. De leerkracht speelt een belangrijke rol tijdens het speelmoment. De leerlingen leren zelfstandig te spelen, door het planbord te gebruiken en het signaal te kennen waarmee duidelijk wordt gemaakt dat de leerkracht niet gestoord kan worden. De leerkracht heeft hierdoor tijd om tijdens een speelmoment leerlingen extra te begeleiden of mee te spelen.

Meespelen kan op drie manieren, dit is afhankelijk van de observaties van de leerkracht over wat nodig is om het spel verder te brengen. De leerkracht kan speladviseur (meedenken met een spelprobleem), spelleider (spelinhoud, rolverdeling en materialen bepalen) en mee-speler (vanuit een rol het spel verder brengen) zijn.

Aanbod in de praktijk

Tijdsbesteding

In de onderbouw staat spelend leren centraal. Dit houdt in dat er veel tijd op het rooster staat voor spelen en bewegen. Door samen (met de leerlingen) een betekenisvolle omgeving in te richten worden reken en taal zoveel mogelijk aangeboden in het spel. Kringactiviteiten worden gebruikt om iets nieuws uit te leggen, iets te introduceren of het spel te verdiepen/verbreden.

Hieronder de opbouw van het rooster met het aantal uren per week:

	Aantal uur	
Speelwerkles	14	Kringen en speeltijd
Spel en beweging	5	Buitenspelen
Beweging	2	Gymlessen, toestellen en spellessen
Sociaal emotionele ontwikkeling	1	Activiteiten en lessen vanuit De Vreedzame School
Godsdienst	0.75	Activiteiten en lessen vanuit de methode Kind op maandag
Expressie	1	Muziek, dans, drama en cultuur
Pauze	1,25	Fruit eten en drinken (gestructureerd aanbod van taalontwikkelingen zoals voorlezen).
Lunchpauze	2,5	Lunchen (gestructureerd aanbod van taalontwikkelingen zoals voorlezen).

Lesopbouw

De geplande activiteiten worden in de onderbouw vooral gegeven tijdens kringmomenten. Tijdens een kringactiviteit legt de leerkracht iets nieuws uit, zorgt de leerkracht ervoor dat kennis uitgebreid/verdiept wordt of vraagt van de leerlingen dat ze meedenken/meepraten over een probleem/situatie (bijvoorbeeld het inrichten van de themahoek, het praten over een gebeurtenis of het ontwerpen van iets wat het ingebrachte probleem op kan lossen (brug van lego over het water leggen, zodat de poppetjes over kunnen steken).

De opbouw van de activiteiten ziet er als volgt uit, gebaseerd op het instructie model (zie bijlage 2) (altijd afhankelijk van het doel van de les):

Prikkelende startactiviteit: Activerende opening, terugblikken op het voorgaand werk, voorkennis samenvatten en les doel benoemen (wat kunnen/kennen de leerlingen aan het eind van de activiteit/dag).

Instructie: De leerkracht geeft een korte instructie en laat zien hoe het moet. Daarna doen de leerlingen direct met de leerkracht mee, ze doen de leerkracht na.

Begeleid inoefenen: Eventueel snelle leerlingen of leerlingen die verder zijn gaan, als dit mogelijk is, alvast aan de slag. De andere leerlingen oefenen verder door middel van het wij – jullie – jij stappenplan:

Wij: De leerlingen voeren de handeling tegelijk met de leerkracht uit, ze doen hem na.

Jullie: De leerlingen voeren de handeling uit, de leerkracht begeleidt mondeling.

Jij: De leerlingen voeren de handeling zelf uit, de leerkracht controleert en observeert wie extra begeleiding nodig heeft.

Evaluatie: De leerkracht gaat samen met de leerlingen na of het doel is behaald en geeft feedback op het product en het proces.

Bij activiteiten waarbij leerlingen meedenken/meepraten over een probleem/situatie maakt de stap begeleid inoefenen plaats voor het zelf aan de slag gaan/samen ontdekken/samen overleggen.

Differentiatie

In de onderbouw werken we waar het kan met een enkele jaargroep, maar soms is dat door aantallen niet mogelijk en dan ontstaat een combinatieklas. De leerkracht zorgt voor differentiatie door:

Kringactiviteiten in de grote kring: In de grote kring (met de hele klas) worden vaak de problemen/situaties besproken waarover de leerlingen zelf kunnen meedenken/meepraten. Alle leerlingen kunnen dan meedenken of meepraten op hun eigen niveau. Als er in groepjes gewerkt wordt, kiest de leerkracht bewust voor heterogene of homogene groepjes, afhankelijk van wat het doel is van de activiteit. De leerkracht differentieert ook door vragen van verschillende niveaus te stellen.

Kringactiviteiten in de kleine kring: Tijdens een kleine kring wordt er heel gericht gewerkt aan de behoeftes van de leerlingen. Eén groepje leerlingen werkt dan aan een activiteit op een bepaald niveau. De leerlingen die bij een specifiek doel nog begeleiding nodig hebben, krijgen daar op deze manier alle ruimte voor.

Speel/werkles: De opdrachten worden indien mogelijk en wenselijk op twee niveaus aangeboden (jonge kinderen, oudere kinderen), maar daarin is altijd nog meer differentiatie mogelijk. De leerkracht kan meer of minder eisen aan een leerling stellen, zodat de opdracht voor alle leerlingen goed aansluit bij hun ontwikkeling.

Tijdens het spel differentieert de leerkracht door op verschillende manieren mee te spelen/het spel te leiden en daardoor te werken aan de doelen die de leerlingen op dat moment nodig hebben. Zo kan de leerkracht de ene leerling de rol van caissière geven (hij/zij kan nog oefening gebruiken voor het tellen) en de andere leerling krijgt de rol van klant (zijn/haar mondelinge taal kan extra stimulans gebruiken).

De klas wordt door de leerkracht zo ingericht dat er altijd materialen van verschillende niveaus aanwezig zijn. Zo kunnen de leerlingen makkelijk materialen pakken die bij hun niveau passen en zo kan de leerkracht de leerling begeleiden door een makkelijker/moeilijker spel aan te bieden als hij merkt dat de leerling vastloopt.

Sociaal-emotioneel: De leerlingen verschillen ook op sociaal-emotioneel gebied van elkaar. Differentiatie hierin gebeurt door leerlingen vooral van elkaar te laten leren. Tijdens het samen spelen, worden de leerlingen op een natuurlijke manier socialer. Leerlingen die al wat ouder zijn, leggen jongere leerlingen uit hoe ze iets moeten spelen, hoe ze moeten reageren of wat er van ze wordt verwacht. Daarnaast biedt de methode De Vreedzame School meerdere handvatten om een les op verschillende manieren/niveaus aan te bieden, waardoor deze goed aansluit bij alle leerlingen.

NT2 aanpak: Om de taalontwikkeling bij NT2 kinderen te stimuleren kunnen de leerkrachten gebruik maken van de rijke leeromgeving in de klas. Er wordt veel gedaan aan de woordenschat van de NT2 leerlingen. Zij krijgen extra aanbod in de kleine kring. Dit gebeurt zowel met de themawoorden als woorden uit de BAK-lijsten. Ook wordt soms in overleg met de logopedist extra geoefend aan de woordenschatwoorden waar de logopedist op dat moment mee bezig is.

In de klas wordt voor de NT2 leerlingen gewerkt met concreet beeldmateriaal zoals plaatjes en/of echt materiaal dat hiervoor geschikt is. Er wordt daarnaast ook gestreefd naar veel interactie met een NT2 leerling. Dit gebeurt spelenderwijs in bijvoorbeeld de themahoek en tijdens het interactief voorlezen.

Volgen van leerlingen

De leerlingen worden in de kleuterklassen door de leerkracht geobserveerd tijdens het spel, de werklessen en het spelen (buiten en in de hoeken). Dit wordt gedaan om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het kunnen en kennen van de leerling. Door een goed beeld te hebben van de leerling (qua kennis, maar ook qua interesses en beleving), kan er bij de inrichting van de omgeving en het aanbieden van activiteiten (binnen een thema) gelet worden op de interesses, belevingen en kennis van de leerlingen, waardoor we het onderwijs voor de kinderen zo passend mogelijk kunnen maken.

Mijnkleutergroep

De leerkracht werkt met het volgsysteem van Mijnkleutergroep (MKG). Mijnkleutergroep is een observatiesysteem waarin de ontwikkeling van kinderen is uitgewerkt in ontwikkelingslijnen. De leerkracht vult deze ontwikkelingslijnen in voor de leerlingen op verschillende momenten gedurende het onderwijsjaar, waardoor deze een duidelijk beeld krijgt van de ontwikkeling. De leerkracht kan aan de hand van dit beeld gaan bepalen wat er gedaan moet worden met de leerling om hem/haar verder te krijgen in zijn ontwikkeling.

Wanneer een kind vanuit onze peuterspeelgroep doorstroomt naar het onderwijs, beschikt de leerkracht direct over de ontwikkeling van het kind, omdat er bij de peuters ook gebruik wordt gemaakt van het observatiesysteem van MKG. De ingevulde observaties worden tijdens een warme overdracht tussen de pedagogische medewerkers en de leerkracht toegelicht. Het leerlingprofiel in MKG wordt zo nodig aangepast n.a.v. de intake met ouders/verzorgers van het kind.

Voor kinderen die korter dan 3 maanden op ons kindcentrum zijn, vullen we in MKG in wat wij al weten vanuit de overdracht. Voor de leerlingen vanaf 4 jaar, die tussen de 3 en 6 maanden op school zijn, wordt minimaal het leerlingprofiel en de SEO en Motoriek (kleine en grote motoriek) ingevuld. Voor kinderen die langer dan 6 maanden op ons kindcentrum zijn, worden alle ontwikkelingslijnen ingevuld. Na 6 weken volgt er een gesprek met ouders over de ontwikkeling wat het kind tot nu toe heeft laten zien.

Gedurende het jaar worden dagelijks lijnen volledig ingevuld/gecontroleerd, dit om de gegevens te kunnen gebruiken voor de groepsplannen. De leerkracht gebruikt voor het invullen de evaluaties uit de weekplanning/ periodeplanner.

Weekplanning

Per dag wordt het gegeven aanbod door de leerkracht geëvalueerd op het doel van die activiteit. De leerkracht voert kort of de leerling(en) het doel van die activiteit hebben behaald of niet. Er kunnen individuele leerlingen genoemd worden die nog een extra oefenmoment nodig hebben. De leerkracht neemt dit mee om later in die week of in een volgende week het nogmaals aan te bieden.

HGW cyclus

In de onderbouw wordt, net als in de andere groepen van het kindcentrum, gewerkt vanuit de HGW cyclus. Dit wordt vormgegeven door te werken met groepsplannen, themaplannen en weekplanningen. Twee keer per jaar worden de groepsplannen opgesteld in Mijnkleutergroep 'Onderwijsbehoefte'. Dit doen we voor de rekenontwikkeling en de taalontwikkeling.

De informatie uit de onderwijsbehoeften wordt gebruikt bij het vormgeven van de themaplanningen in de periodeplanner van Mijnkleutergroep. Een periodeplanner wordt gemaakt voor een periode van 4 á 5 weken en er worden concrete doelen beschreven waar gedurende die periode aan gewerkt gaat worden. De themaplanning wordt gebruikt voor het maken van een weekplanning. Uit de themaplanning worden de doelen en de activiteiten gehaald. De weekplanning is voor de leerkracht een document wat gedurende de dag open aanwezig is in de klas en waar korte evaluaties op worden geschreven. Een volledige uitwerking van de HGW cyclus in de onderbouw staat in bijlage 3.

Beslisschema; wanneer komt een leerling in beeld? Uitval of goed presterend? En wat gebeurt er met deze leerling? Welk aanbod gaat de leerling krijgen, waarom en met welk doel.

Door middel van observaties en het volgsysteem MKG zien de leerkrachten dat leerlingen uitvallen/vooruitlopen op onderdelen in hun ontwikkeling. Deze observaties geven uitval/voorsprong aan op leeftijd.

Als de leerkracht in groep 1 iets signaleert, houdt het deze leerlingen extra goed in de gaten. Er wordt nog niet gelijk een aangepast aanbod gegeven, omdat de ontwikkeling van jonge kinderen vaak met sprongen gaat, waardoor een achterstand/voorsprong zich vaak vrij snel oplost. Door de leerling goed in de gaten te blijven houden en MKG nogmaals in te vullen kan de leerkracht bepalen of er extra aandacht/aanbod nodig is.

Als de leerlingen een achterstand blijft houden, wordt er in groep 2 specifieke zorg geboden. Deze zorg wordt geboden binnen het thema en binnen de klas. De leerlingen worden dan in het intensieve arrangement geplaatst in het groepsplan. Dit houdt in dat de leerling extra aandacht en tijd krijgt van de leerkracht om het doel te bereiken. Dit wordt altijd besproken met de Intern Begeleider.

Leerlingen met een voorsprong worden in het verdiepte arrangement geplaatst, waardoor ze extra werk/ander aanbod krijgen op het niveau wat bij hun ontwikkeling past.

De leerlingen van groep 2 worden gedurende het jaar in de gaten gehouden. Dit wordt gedaan door middel van de verwachtingskaart, de februariscreening, MKG en de risicolezerstoets. Hoe dit traject in elkaar zit, staat beschreven in bijlage 4. De specifieke zorg voor de leerlingen wordt aan de hand van deze resultaten gepland en uitgevoerd.

TAAL	MT Mondelinge taal en woordenschat				
	Spraacontwikkeling, gesprekken voeren, woordenschat				
	MT 1 Mondelinge Taal				
	NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
	MT1.1	Vertelt wat hij/zij meegemaakt heeft. <i>Beschrijft alledaagse dingen (mensen, planten, dingen) en veel voorkomende handelingen (eten, naar bed gaan).</i>	Vertelt op een begrijpelijke manier wat hij/zij meegemaakt heeft.	Vertelt in samengestelde zinnen (als, omdat) wat hij/ zij meegemaakt heeft. Spreekt ALLE klanken goed uit.	Vertelt uitvoerig en samenhangend wat hij/ zij meegemaakt heeft. Ook niet alledaagse dingen.
	MT1.2	Gesprekjes met een ander kind of leerkracht zijn nog één richting verkeer.	Voert op uitnodiging/ verzoek een gesprekje met een ander kind of de leerkracht.	Voert op eigen initiatief een gesprek met een ander kind of leerkracht en gesprekken worden tweerichtingsverkeer. Kan twee gespreksregels. <i>Elkaar aankijken, ander uit laten praten, met twee woorden spreken, bij het onderwerp blijven toepassen.</i>	Neemt actief deel aan gesprekken. Handelt naar gespreksregels én helpt hierbij andere kinderen.
	MT1.3	Reageert spontaan op een vraag of verhaal.	Geeft antwoord op een vraag en stelt vragen op aansporen van de leerkracht.	Begrijpt een complexe vraag en kan hier antwoord op geven. Gebruikt vraagzinnen om ergens meer over te weten te komen.	Geeft onderbouwd antwoord op een vraag. Vraagt door om ergens meer over te weten te komen.
	NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
	MT2.1	Wijst het juiste plaatje aan na het noemen van een woord.	Wijst na een omschrijving van een woord het juiste plaatje aan (aangepast aan midden groep 1-2 niveau).	Wijst na een omschrijving van een woord het juiste plaatje aan (aangepast aan eind groep 2 niveau).	Wijst na een omschrijving van een woord het juiste plaatje aan (aangepast aan plus groep 2 niveau).
	MT2.2	Gebruikt nieuwe woorden, maar nog niet in de juiste context.	Gebruikt dagelijkse woorden juist en gebruikt nieuwe woorden in betekenisvolle situaties op aansporen van de leerkracht.	Gebruikt nieuwe woorden in betekenisvolle situaties. Kan uitleggen wat woorden betekenen en komt makkelijk op woorden. Koppelt juiste lidwoorden aan zelfstandige naamwoorden. <i>Woordvindingsproblemen is een signaal dyslexie.</i>	Gebruikt ook moeilijke woorden die niet aangeleerd zijn. Kan nieuwe woordbetekenissen uit verhalen afleiden.
✓ ■					
MT 2.3	Gebruikt albegrippen beginnende geletterdheid in betekenisvolle context passief: voor- achter- boven- onder- verhaal-lezen.	Beheerst begrippen beginnende geletterdheid in betekenisvolle context actief: voor- achter- boven- onder- verhaal-lezen.	Beheerst begrippen beginnende geletterdheid in betekenisvolle context actief: begin -midden- eind- letter/klank- woord- schrijven.	Beheerst begrippen beginnende geletterdheid in betekenisvolle context actief: links- rechts.	
LA Luisteren en auditieve vaardigheden					
Kritisch luisteren, rijmen, synthese, analyse					
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING	
LA1.1	Probeert te rijmen (ervaring opdoen) én doet mee met rijmspeltjes.	Gebruikt en herkent (verzinsel)rijmwoorden betekenisvol en kan rijmzinnnetjes afmaken.	Produceert en herkent rijmwoorden (eindrijm).	Past beginrijm bij mkm woorden toe. <i>Bijv. boo-s, boo-m.</i>	
LA1.2	Reageert op een bepaald reactiewoord.	Geeft het aantal mkm woorden in een korte zin aan met hulpmiddelen. <i>Bijv. met door klappen, stappen, met blokjes / fiches/ streepjes</i>	Geeft het aantal mkm woorden in een langere zin (5 a 7 woorden) aan met hulpmiddelen.	Geeft het aantal mkm woorden in een langere zin (5 a 7 woorden) aan zonder hulpmiddelen.	
✓ ■					
LA1.3	Herkent de beginklank van de eigen naam.	Herkent de beginklank van een paar woorden. <i>Deze worden nog emotioneel bepaald (papa, mama, mc-Donalds).</i>	Herkent begin- en eindklank in en kan woorden hierop sorteren.	Herkent midden klank en kan woorden hierop sorteren.	
LA1.4	Geeft aan of twee woorden verschillend of hetzelfde klinken.	Hoort verschil tussen lange en korte woorden.	Hoort verschil tussen lange en korte zinnen.	Geeft het eerste en laatste woord van een zin aan.	
LA1.5	Maakt zinnen in een versje af.	Onthoudt en zegt een versje van vier regels op met behulp van picto's.	Onthoudt en zegt een versje van zes regels op samen met andere leerlingen.	Onthoudt en zegt een versje van zes regels zelfstandig op.	
LA1.6	Begrijpt en voert enkelvoudige en betekenisvolle instructie uit.	Begrijpt en voert tweevoudige betekenisvolle instructie uit.	Begrijpt en voert meevoudige betekenisvolle instructie uit.	Begrijpt en voert mededelingen uit.	
■					

LA1.7	Zegt een reeks van woorden (3 a 4 woorden) na met visuele ondersteuning.	Zegt een reeks van samenhangende woorden (3 a 4 woorden) na zonder visuele ondersteuning.	Geeft het eerste en laatste woord aan van een reeks woorden (3 a 4 woorden). Zegt een reeks van 5 onsamenhangende woorden na.	Zegt een reeks van onzin woorden na.
LA1.8	Is zich bewust van klanken in woorden.	Verdeelt woorden in klankgroepen. <i>Weggen vaak lettergrepen, maar bedoelen klankgroepen! Dus pa-nen i.p.v. pan-nen.</i>	Synthetiseert mkm woorden.	Analyseert zelfstandig mkm woorden.
LA1.9	Luistert naar een verhaal.	Luistert met plezier naar een verhaal.	Beantwoordt globale vragen over het verhaal.	Beantwoordt specifieke vragen over het verhaal beantwoorden. Vat een verhaal samen.
OG Ontluikende geletterdheid				
Boekoriëntatie, functies van taal, gesproken en geschreven taal, taalbewustzijn, alfabetische principes				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
OG1.2	Vertelt wat hij ziet op een kaft.	Voorspelt op basis van de kaft de inhoud van het boek. Ontdekt de structuur in verhalen. <i>Van voor naar achter lezen, opbouw van het verhaal, l-r).</i>	Weet dat de voor- en achterkant van het boek informatie geeft over het boek (titel, schrijver). Weet dat een boek van voor naar achter gelezen wordt, een bladzijde van boven naar beneden en regels van links naar rechts.	Geeft aan waar het verhaal zich afspeelt, wie de hoofdpersoon is en wat er in het verhaal gebeurt. Weet dat de bladzijdes uit een boek elkaar opvolgen.
OG1.1	Experimenteert met boeken.	Toont interesse in boeken.	Doet alsof hij een boek leest.	Leest letters en/of woorden uit boeken.
OG1.3	Experimenteert met het naspelen van een boek.	Speelt een boek na (in chronologische volgorde) a.h.v. visuele ondersteuning.	Speelt een boek na (in chronologische volgorde) zonder visuele ondersteuning.	Vertelt een boek na, ook al zonder visuele ondersteuning.
OG1.4	Ervaart dat tekens gebruikt worden om iets te vertellen of te leren.	Weet dat letters met klanken corresponderen. Kan m-k-m woordjes nastempelen.	Schrijft, stempelt, legt zelf langere woorden na.	Schrijft, stempelt, legt zelf woorden (fonetisch).
OG1.5	Kent sommige letters als symbolen bijv. P van Parkeren.	Herkent letters uit de eigen naam.	Herkent en benoemt aangeboden letters. <i>Het kind laat hierbij een groei in letterkennis zien binnen een periode van een halfjaar.</i>	Benoemt uit zichzelf letters die niet zijn aangeboden.
OG1.6	Krabbelt eigen naam.	Stempelt eigen naam (na).	Schrijft eigen naam.	Schrijft namen van anderen na.

R1. Tellen en getalbegrip

TG1. Hoeveelheden, groottes en inzicht in getalen

NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
TG1.1 ✓ ■	Telt aanwijzend en synchroon tot 5.	Telt hardop en resultaatief tot 10.	Telt aanwijzend en resultaatief tot 20. Telt verkort hoeveelheden tot tenminste 6 door gebruik te maken van patronen en structuren.	Telt aanwijzend en resultaatief tot 30 en verder. Telt in sprongen van 2 (eventueel uitbreiden met 5 en 10).
TG1.2 ✓ ■	Herkent hoeveelheden t/m 4 zonder te tellen.	Herkent een paar hoeveelheden/m 6 op de dobbelsteen zonder te tellen.	Overziet hoeveelheden t/m 6 zonder te tellen	Overziet hoeveelheden t/m 10 vlot, zonder te tellen (door gebruik te maken van structuren en patronen).
TG1.3 ✓ ■	Representeert hoeveelheden t/m 5.	Representeert hoeveelheden t/m 5. Koppelt getal symbolen t/m 5 aan hoeveelheden en omgekeerd.	Representeert hoeveelheden t/m 10. Koppelt getsymbolen t/m 10 aan hoeveelheden en omgekeerd.	Representeert hoeveelheden t/m 20. Koppelt getsymbolen t/m 20 aan hoeveelheden en omgekeerd.
TG1.4 ✓ ■	Gebruikt hoeveelhedenbegrippen passief: meer- minder- evenveel. Begrijpt wat heel veel en heel weinig is.	Gebruikt hoeveelhedenbegrippen passief: meeste- minste- veel- weinig.	Gebruikt hoeveelhedenbegrippen actief: meer- minder- evenveel- meeste- minste- veel- weinig.	Gebruikt alle aangeleerde hoeveelhedenbegrippen spontaan en juist binnen verschillende contexten.

TG 2. Telrij en getalstructuur

NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
TG2.1	Telt akoestisch tot 10.	Telt akoestisch tot 20.	Telt vanuit verschillende getallen tot 20 verder. Telt terug vanaf 20. Weet wat met 'nul' bedoeld wordt.	Telt verder dan 20 en vanuit verschillende getallen terug vanaf 20. Eventueel het juist schrijven van de cijfers aanbieden.
TG2.2	Kent de rangtelwoorden t/m 3. Gebruikt de begrippen eerste- laatste passief.	Kent de rangtelwoorden t/m 6. Gebruikt de begrippen eerste- laatste passief.	Kent de rangtelwoorden t/m 10.	Kent de rangtelwoorden t/m 20.
TG2.3 ✓ ■	Herkent de getsymbolen t/m 5 en kan deze op de juiste positie van de getallenlijn plaatsen.	Herkent de getsymbolen t/m 10 en kan deze op de juiste positie van de getallenlijn plaatsen.	Herkent de getsymbolen van 0 t/m 10 en kan deze op de juiste positie van de getallenlijn plaatsen. Kan de buurgetallen benoemen.	Herkent de getsymbolen t/m 20 en kan deze op de juiste positie van de getallenlijn plaatsen. Kan de buurgetallen benoemen.

TG 3. Op- en aftelprobleempjes

NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
TG3.1	Verdeelt eerlijk tijdens spelsituaties.	Lost eenvoudige verdeelsituaties t/m 6 handelend op.	Lost eenvoudige verdeelsituaties t/m 12 handelend op.	Lost verdeelsituaties t/m 20 handelend en in minder betekenisvolle context op.
TG3.2	Experimenteert met het splitsen van aantallen.	Lost eenvoudige splits situaties t/m 6 handelend op.	Lost eenvoudige splits situaties t/m 10 handelend op.	Lost splits situaties t/m 12 handelende in minder betekenisvolle context op.
TG3.3	Begrijpt middels een versje dat er steeds een voorwerp/ persoon eraf of erbij kan komen.	Lost eenvoudige optel- en aftrekproblemen handelend op t/m 6. Gebruikt hierbij de begrippen erbij en eraf.	Lost eenvoudige optel- en aftrekproblemen handelend op t/m 10. Gebruikt hierbij de begrippen erbij en eraf.	Lost optel- en aftrekproblemen t/m 12 ook in minder betekenisvolle context op.

R2. Meten en meetkunde

MK1. Meten en meetkunde

Vormen en figuren- spiegels- schaduw- patronen- vouwen- mozaïek- kralenplank

NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
MK1.1 ✓ ■	Herkent cirkel, vierkant, driehoek en benoemt er twee actief.	Benoemt cirkel, vierkant, driehoek, rechthoek actief.	Benoemt de kenmerken van de vormen en de verschillen tussen de vormen.	Benoemt de complexe figuren. 3D: kubus, balk, bol, piramide. 2D: ruit, ovaal, zeshoek.
MK1.2 ✓ ■	Herkent en benoemt de primaire kleuren: rood-blauw-geel.	Herkent en benoemt de secundaire kleuren: groen, paars, oranje, wit, zwart.	Herkent en benoemt de kleurnuances.	Herkent en benoemt de speciale kleuren: huidskleur, lila, beige, etc..
MK1.3	Herkent en gebruikt tegenstellingen: dik-dun- smal-breed- vol-leeg- hoog-laag- lang-kort- klein-groot.	Herkent en gebruikt de meetkundige begrippen: voor, achter, naast, in, op, boven, onder, tussen.	Herkent en gebruikt begrippen m.b.t. lengte, omtrek en oppervlakte, óók in vergrotende en verkleinende trap. Bijv. lang, langer, langst - kort, korter, korts - dik, dikker, dikst - hoog, hoger, hoogst, etc..	Benoemt links en rechts goed.
MK1.4	Experimenteert met meetkundige patronen. <i>Sorteert mozaïek stukjes op vorm of kleur</i>	Maakt meetkundige patronen met 2 patronen. <i>Legt mozaïek stukjes achter elkaar in een rij</i>	Maakt meetkundige patronen met 3 patronen op basis van twee eigenschappen. <i>Legt een</i>	Maakt complexe meetkundige patronen af. <i>Legt een</i>

		<i>en/of legt stukjes tegen elkaar. Bijv. vierkant-driehoek- vierkant-driehoek na.</i>	<i>eenvoudig voorbeeld mozaïek na. Bijv. kleur en vorm.</i>	<i>symmetrisch (mozaïek)figuur waarbij de overkant hetzelfde is. Legt zelfstandig een randmotief waar ritme en symmetrie aanwezig is. Maakt de andere helft van (mozaïek) figuur af.</i>
MK1.5	Experimenteert met draad en kralen.	Plaatst kralen in rijen van zelfde kleur en/of ritme van twee of drie kleuren kralen op de kralenplank.	Legt een eenvoudig kralenplank figuur na of rijgt een patroon aan ketting met twee of meer eigenschappen.	Maakt een symmetrisch figuur op de kralenplank. Legt de helft van figuur na op de kralenplank.
MK1.6	Maakt een puzzel van 12 stukjes.	Maakt een puzzel van 25 stukjes.	Maakt puzzels met meer dan 25 stukjes maar heeft nog wel hulp nodig bij de taakaanpak.	Maakt puzzels met meer dan 25 stukjes en heeft hierbij de juiste aanpak: sorteren, kantstukjes enz.
MK 2. Lengte en omtrek				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
MK2.1	Maakt rijtjes of stapels langer en korter (met bijv. teldopjes, stokjes, blokjes).	Meet met betekenisvolle maat lengte (handen, stappen, voeten, strook).	Hanteert een eenvoudig meetinstrument (touw, meetlint).	Meet met betekenisvolle maat oppervlakte (blaadjes, papier, tegels).
MK2.2	Vergelijkt voorwerpen. <i>Sorteert voorwerpen op 1 kenmerk</i>	Serieert voorwerpen met hulp. <i>Bijv. van lang naar kort, van dik naar dun, breed naar smal, van hoog naar laag.</i>	Serieert voorwerpen zelfstandig. <i>Bijv. van lang naar kort, van dik naar dun, breed naar smal, van hoog naar laag.</i>	Past seriëren toe in de dagelijkse praktijk. <i>Bijv. zelf repen knippen en van lang naar kort leggen, in een trap leggen, etc.</i>
MK2.3	Classificeert en sorteert voorwerpen op basis van één eigenschap. <i>Classificeren is het benoemen van kenmerken, verschillen en overeenkomsten van voorwerpen.</i>	Classificeert en sorteert voorwerpen op basis van twee eigenschappen met hulp.	Classificeert en sorteert voorwerpen op basis van twee eigenschappen zonder hulp.	Classificeert en sorteert voorwerpen op basis van twee of meer eigenschappen en kan uitleggen om welke eigenschappen het gaat (strategie).
MK2.4	Experimenteert met plaatsbepalingen in het lokaal. Waar is.....?	Zegt of wijst aan wat waar in het lokaal is op een eenvoudige plattegrond.	Beschrijft in de eigen taal waar voorwerpen in het lokaal staan zonder aan te wijzen.	Leest meer complexe plattegronden.
MK 3. Ruimtelijk inzicht				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
MK3.1	Experimenteren en manipuleren met bouwen. <i>Bouwt losse torentjes, kan blokjes rondom een rand leggen.</i>	Bouwt een voorbeeld na vanaf een bouwkaart waarop alle blokken zichtbaar zijn.	Bouwt een bouwwerk na vanaf een bouwkaart waarop niet alle blokken zichtbaar zijn. Past bouwtechnieken zelf toe. <i>Metselt een muur rondom een plankje (inzicht!). Bouwt een trap met kubussen en/of bouwstenen.</i>	Past bouwtechnieken toe en bouwt vanuit een bouwprobleem. <i>Maakt ramen en deuren in een gemetselde muur. Maakt een puntdak met kubussen en halve kubussen. Bouwt vanaf een plattegrond (later zelfgemaakte plattegrond) en omgedraaid. Bouwt een bouwwerk na vanaf een realistische foto? Redeneert hierbij over: wat zie ik? wat wil ik? wat heb ik hierbij nodig?</i>
MK 4. Inhoud en gewicht				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
MK4.1	Experimenteert met voorwerpen op gewicht of op inhoud. <i>Gebruikt begrippen als vol-leeg-even vol- meer- minder. licht-zwaar.</i>	Vergelijkt twee voorwerpen op gewicht of op inhoud.	Vergelijkt en ordent voorwerpen (die steeds aanzienlijk verschillen van gewicht of inhoud) met natuurlijke maat of (zelfgemaakte) weegschaal. <i>Natuurlijke maat: handen, beker, voet, fles, bak, etc..)</i>	Gebruikt de kilogram of litermaat als standaardmaat. Redeneert over inhoud en gewicht. <i>Gebruikt de personen weegschaal om het eigen gewicht te bepalen.</i>
MK 5. Tijd				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
MK5.1	Kan dag en nacht benoemen. Krijgt door dat er een vaste volgorde in de dagen van de week is.	Beseft dat er een terugkomend ritme in de weekindeling (en jaarindeling) is en benoemt al enkele namen hierbij.	Benoemt de dagen van de week in de juiste volgorde. Benoemt de seizoenen. Kan de maanden van het jaar met behulp van een liedje of versje benoemen. Ervaart hoe lang een minuut duurt.	Benoemt de maanden van het jaar in de juiste volgorde. Benoemt kenmerken van de seizoenen. Gebruikt de kalender als hulpmiddel.
MK5.2	Herkent dagdelen (ochtend- middag- avond) vanuit herkenbare gebeurtenissen. Gebruikt de begrippen duurt lang- duurt kort.	Herkent en gebruikt tijdsbegrippen. <i>Bijv. dag, nacht, ochtend, middag, avond, vandaag, gister, morgen, vroeger, later, straks, nu.</i>	Weet dat gebeurtenissen in een vaste volgorde plaatsvinden.	Koppelt de ervaring van tijd aan de klok.

MOTORIEK	GM Grote motoriek				
	NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
	GM1.1	Rent vooral met dribbelpasjes.	Rent in verschillende tempo's.	Rent en kan tijdens het rennen van richting veranderen.	Rent en kan tijdens het rennen van snelheid veranderen.
	GM1.2	Balanceren statisch: Kan op tenen en hakken staan. Balanceren dynamisch: loopt over een lijn. Experimenteert met hinkelen en heeft nog geen besef wat huppelen is.	Balanceren statisch: kan op 1 been staan, maar wiebelt nog wel. Balanceren dynamisch: loopt op de tenen en hakken een paar meter voor- en achteruit Hinkelt enkele sprongen met wisseling van benen. Huppelen is nog meer een galoppeer draf. Het lopen, hinkelen en huppelen mag nog met mee bewegingen.	Balanceren statisch: kan minstens 10 tellen op voorkeursbeen stilstaan. Balanceren dynamisch: loopt op de tenen en hakken een paar meter voor- en achteruit zonder meebewegingen. Hinkelt 10 keer op voorkeursbeen. Huppelt soepel en zwaait met de armen mee.	Balanceren statisch: kan minstens 10 tellen op zowel linker- en rechterbeen stilstaan. Balanceren dynamisch: Hinkelt 10 keer op allebei de benen. Past tijdens het huppelen tempoveranderingen toe en kan op signaal een rondje draaien en weer verder gaan.
	GM1.3	Durft zelfstandig het klimrek te verkennen.	Klimt in of op een toestel.	Klimt afwisselend met linker en rechter voet in een toestel.	Klimt snel in een toestel en beweegt zich in meerdere richtingen op het toestel.
	GM1.4	Springt met twee voeten op van de vloer . Stapt van de bank.	Springt van een bank. Maakt twee sprongen voorwaarts op 1 of beide voeten.	Springt kaatsend met twee voeten naast elkaar 5 sprongen voorwaarts . Springt al lopend van de bank zonder eerst te stoppen.	Springt verend op de voorvoet met twee benen Springt op- over- en van toestellen van verschillende hoogten.
	GM1.5	Werpen en vangen (jongleren) experimenteert met de grote of kleine bal .	Gooit, rolt en stuit een kleine en grote bal omhoog.	Gooit en vangt een kleine of grote bal omhoog en tegen de muur met twee handen.	Gooit gericht en vangt een toegegooid bal .
	GM1.6	Tikspelen: doet mee puur om het rennen.	Beseft dat hij weg moet rennen voor de tikken of de ander moet passeren.	Kiest bij tikspel een goed moment om weg te rennen van de tikker. Snapt dat de lummel de bal niet mag hebben.	Weet dat veranderen van richting zinvol is. Kiest bij een lummelspel een geschikt moment om de bal over te rollen.
	GM1.7	Experimenteert met rolbewegingen. Rolt heen en terug om eigen lengte as.	Rolt op een schuinvlak tot zit.	Rolt op een schuinvlak tot zit.	Rolt op een recht vlak tot stand. Duikelt voorover. Kan (met hulp) koppeltje duikelen.
	GM1.8	Mikken: Rolt tegen een mikdoel aan.	Rolt pionnen om en werpt in een horizontaal gesteld doel (open kast).	Werpt door een verticaal doel met gaten erin.	Werpt met strekwoorp naar bijv. opgehangen kranten.
GM1.9	Stoetspelen: durft deel te nemen aan stoetspelen.	Twee kinderen zitten op hun knieën op een mat en proberen een bal bij de ander af te pakken.	Twee kinderen zitten op hun knieën op een mat en proberen een bal bij de ander af te pakken. Hierbij kunnen de kinderen ook de bal afschermen als verdediger. Als aanvaller speel je in op het afschermen van de verdediger.	Op een mat ligt een kind op zijn buik en een ander probeert hem om te draaien en op de rug te houden (te controleren).	
GM1.10	Bewegen op muziek: stapt op kindermuziek.	Start aan het begin en staat stil aan het eind van een gezongen lied.	Doet actief mee aan een zangspel.	Kan veranderen van beweging binnen een lied. Bijv. op zin 1... en op zin 2...	
FM. Fijne motoriek					
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING	
FM1.1	Penhantering: houdt potlood vast met volle hand.	Probeert potlood goed vast te houden met vingers. Pols hangt nog boven het papier.	Plaats de duim tegen de vingers. Potlood ligt nog niet op de middelvinger. Heeft voorkeurshand.	Stand van vingers en duim zijn goed. Pols ligt op papier en schoudergewricht werkt niet meer mee. Maakt webspace beweging.	
FM1.2	Houdt de schaar vast in de ene hand en papier in de andere hand. Knipt een papier doormidden of tot snippertjes.	Houdt de schaar goed vast en knipt gericht op een lijn.	Knipt voorgetekende vormen en figuren uit.	Knipt karton, stof en kleine dingen (bijv. oogjes) uit.	
FM1.3	Vouwen: heeft plezier in vouwen van een papier.	Vouwt een papier recht dubbel of in schuin kruis. Hierbij rekening houdend met puntjes op de puntjes.	Vouwt met hulp 16 vierkantjes of een vlieger.	Vouwt zelfstandig 16 vierkantjes En een vlieger.	
FM1.4	Schrijfpatronen: Plaatst potloodstrepen op papier, heeft nog plezier in krassen.	Zet rechte strepen op papier.	Plaats vloeiende bewegingen op papier, zoals golven en boogjes.	Plaats gedetailleerde patronen, zoals krul en guirlandes op papier. Heeft hierbij besef van ritme, regelmaat en juiste vorm.	
FM1.5	Inkleuren: heeft nog plezier in kleuren, kleurt over gehele papier, ziet nog geen lijnen om binnen te blijven. Kind gebruikt vaak nog maar 1 of 2 kleuren	Krijgt besef dat de lijnen aangeven om er binnen te blijven met inkleuren. Kind gebruikt meerdere kleuren. Kleuren zijn nog niet realistisch.	Kleurt afbeelding in maar nog met veel witte stukken overgelaten. Kind gebruikt realistische kleuren.	Kleurt afbeeldingen binnen de lijntjes.	

FM1.6	Experimenteert met klei en zand. <i>Kleien en rollen. Rolt klei tot een plak en tekent deze in of bewerkt deze met reliëf.</i>	Rolt knikkertjes van klei in de hand.	Rolt vanuit balletjes klei, natuurklei of brooddeeg slangetjes en cilinder.	Boetseert met klei of plastische materialen. Past combinaties in klei toe: balletje, slangetje/cilinder.
FM1.7	Omplakt met hulp een wc rolletje. <i>Wc-rolletje: vouwblaadje aan boven en onderkant randje plak, in midden rolletje wegleggen en rollen. Daarna knipjes en alles naar binnen plakken.</i>	Omplakt zelfstandig een wc rolletje. Omplakt met hulp een keukenrol. <i>Keukenrol: aanbieden rechthoekig papier, deze lange kanten een randje plak. Rol in midden leggen en rollen. Knipjes en deze naar binnen plakken.</i>	Omplakt zelfstandig een keukenrol. Omplakt met hulp een klein doosje. <i>Doosje omplakken: boven en onderkant randje plak. Doosje in midden leggen en dichtplakken. Nu geen knipjes maar flappen laten knippen en naar binnen plakken.</i>	Omplakt zelfstandig een klein doosje. Omplakt met hulp een grote doos.
FM1.8	Plakt op de juiste manier plakkertjes op papier. <i>Plakkertjes eerst op zeiltje en plak aansmeren. Plakkertjes precies tegen elkaar.</i>	Maakt een randmotief met plak mozaïek.	Maakt met ondersteuning van een voorbeeld een symmetrisch figuur na met plakmozaïek.	Maakt zelfstandig een symmetrisch figuur met plakmozaïek.
FM1.9	Experimenteert met verf op papier. <i>Gebruikt grote kwasten of vingerverf.</i>	Hanteert een kwast en verft vlakken op verfpapier. Schildert met plakkaatverf. <i>Geef lln houvast middels voorgetekende vlakken, lijn, cirkel.</i>	Hanteert (dunnere) kwast goed hanteren en maakt eerst een voorstelling om later in te verven. Schildert met gekleurde waterverf.	Gebruikt bewust verschillende soorten kwasten tijdens een verfpodracht. Schildert met ecoline.
FM1.10	Experimenteert met stempelen.	Stempelt met voorwerpen. Bijv. kurken of aardappels.	Tamponneert.	Stempelt met sjablonen.
FM1.11	Experimenteert met scheuren.	Scheurt sitspapier.	Scheurt zijdevloeipapier.	Scheurt gericht papier in de gewenste vorm.
TO Tekenontwikkeling				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1 -2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
TO1.1	Maakt nog veel krabbels met er tussendoor globale vormen. <i>Geen ledematen zichtbaar. Geen gezicht herkenbaar.</i>	Maakt een kopvoeter. <i>Ledematen zijn 2 strepen. Ogen en mond zijn duidelijk te herkennen.</i>	Maakt een uitgebreide kopvoeter, tussen de benen ontstaan een dwarsstreepje voor de buik. <i>Ledematen bestaan uit streepjes met daaraan voeten en handen. Het gezicht is goed herkenbaar.</i>	Maakt een poppetje met duidelijk herkenbaar gezicht en ledematen. <i>Ledematen zijn niet meer alleen strepen, er verschijnen duidelijk handen en voeten. Gezicht is gedetailleerd d.w.z. wenkbrauwen, wimpers e.d. zijn goed zichtbaar.</i>
TO1.2	Tekeningen zijn emotioneel bepaald .	Tekeningen zijn vaak hetzelfde omdat dit vertrouwt is.	Tekeningen zijn nog vaak hetzelfde, maar de leerling experimenteert met andere vormen/ figuren.	Kind kan tekenen wat hij ervaart. Durft hierbij af te stappen van de vertrouwde beelden.

S1. Welbevinden				
<i>Basiskennmerken: nieuwsgierigheid, emotioneel vrij, zelfvertrouwen</i>				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1-2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
S1.1	Beweegt zich vrij in de klas.	Vraagt om aandacht/ beurten.	Accepteert uitgestelde aandacht/ kan op zijn of haar beurt wachten.	Heeft de leerkracht minder vaak nodig, m.a.w. werkt zelfstandig.
S1.2	Doet mee tijdens groepsactiviteiten.	Durft zich te uiten in de groep.	Doet actief mee tijdens groepsactiviteiten.	Presenteert zichzelf voor de groep.
S1.3	Probeerde nieuwe dingen uit.	Heeft vertrouwen in eigen kunnen/ is trots op zichzelf.	Schat eigen mogelijkheden juist in en reflecteert hier samen met de leerkracht op.	Reflecteert zelfstandig over eigen handelen en activiteit.
S1.4	Reageert op initiatief van de ander.	Maakt uit zichzelf contact met andere leerlingen.	Heeft voorkeuren voor bepaalde andere leerlingen.	Heeft vaste vriendschappen.
S1.5	Roept hulp in bij probleempjes.	Geeft duidelijk de eigen grens aan.	Lost probleempjes zelfstandig met woorden op.	Heeft inzicht in het gedrag van de ander en houdt rekening met de ander.
S1.6	Neemt makkelijk afscheid van ouder of verzorger.	Durft alleen de klas binnen te komen.	Neemt buiten afscheid van ouder of verzorger.	Weet per dag hoe zijn of haar dagritme verloopt.
S1.7	Mist ouders/ verzorgers nog gedurende de dag, maar is troostbaar.	Mist ouders/ verzorgers niet meer gedurende de dag. Maakt op school een vrolijke/ontspannen indruk op de leerkracht.	Richt zijn of haar aandacht gedurende de hele dag op school.	Praat over wat hij/zij thuis meemaakt en is trots op zijn directe omgeving.
S1.8	Incasseert feedback van de leerkracht.	Accepteert feedback van de leerkracht.	Gaat adequaat om met feedback van de leerkracht.	Gaat adequaat om met feedback van de leerkracht en handelt hier naar.
S2. Betrokkenheid				
<i>Actief zijn, concentratie, taakaandacht</i>				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1-2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
S2.1	Speelt gedurende de speelles bij de plek.	Speelt gedurende de gehele speelles aan zelfgekozen activiteit.	Speelt gedurende de gehele speelles aan verplichte activiteit. De leerkracht geeft hierbij nog deeltaken aan.	Opsplitsen in deeltaken is niet meer nodig. Gaat na uitleg van de leerkracht direct aan de slag. Plant eigen werk.
S2.2	Laat wisselende betrokkenheid zien bij activiteiten.	Is actief betrokken bij de activiteit (steekt vinger op, stelt vragen, praat over de activiteit, is gericht op de activiteit).	Is gedurende de gehele activiteit actief betrokken.	Splitst taken over de week op en houdt zelf overzicht de activiteit/taak.
S2.3	Concentreert zich af en toe.	Concentreert zich langere tijd.	Werkt geconcentreerd aan een gegeven opdracht.	Werkt gericht en langdurig aan een gegeven opdracht.
S3. Zelfredzaamheid				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1-2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
S3.1	Pakt zelfstandig de jas en gym schoenen. Kan zelfstandig naar de wc.	Doet zelfstandig de jas aan én dicht. Een beginnetje maken bij de jas is niet meer nodig.	Maakt knopen dicht. Kleedt zichzelf zelfstandig om.	Strikt veters.
S3.2	Vraagt de leerkracht om hulp.	Vraagt de leerkracht op gepaste wijze om hulp.	Vraagt andere leerlingen om hulp. Geeft hulp aan anderen "omdat het moet".	Geeft in plaats van "omdat het moet", uit zichzelf hulp aan andere kinderen.
S3.3	Experimenteert met materialen. Is zich bewust dat materialen weer opgeruimd moeten worden.	Gaat juist om met materialen en zet deze na afloop op de juiste plaats in de klas terug	Ruimt zelfstandig met volle aandacht op: dozen, kast, hoek.	Controleert zichzelf en de ander bij het juist omgaan met materialen. Is zich zelf bewust waar hulp nodig is bij het opruimen.
S3.4	Handelt naar de groepsregels. Heeft nog wel ondersteuning van de leerkracht nodig.	Handelt zelfstandig naar de groepsregels.	Handelt naar de groepsregels en houdt rekening met anderen.	Stimuleert en helpt andere leerlingen om zichzelf aan de groepsregels te houden.
S4. Spelontwikkeling				
NR.	GROEP 1 BASIS	GROEP 1-2	Eind Groep 2	GROEP 2 VERRIJKING
S4.1	Speelt soms met andere kinderen. <i>Speelt met andere kinderen in dezelfde hoek, maar houdt zich nog niet aan regels. Kinderen spelen meerdere rollen tegelijk. Kinderen</i>	Speelt samen met overleg. <i>Speelt met andere kinderen samen. Speelt af en toe een rol, voert handelingen uit die bij deze rol horen. Speelt met veel herhaling bekende situaties na.</i>	Speelt fantasie- en rollenspel. <i>Maakt spelafspraken met andere kinderen en houdt zich hieraan. Speelt met veel fantasie en variatie.</i>	Neemt leiding en laat spelinitiatieven zien. Gaat in op behoeftes/initiatieven van andere kinderen.

Doelen voor muziek, drama en dans

Muziek: We bieden verschillende thema's aan uit het muziekonderwijs. Zoals: wel en geen muziek, snel en langzaam, hard en zacht, hoog en laag en kort en lang. Dit is een leerlijn die steeds herhaald wordt.

Dans: We leren leerlingen hun positie in de ruimte te bepalen en samen te werken en leren. Verder leren ze bewegen op de muziek.

Drama: We leren de kinderen een verhaal, of gevoelens of een situatie uit te spelen eventueel met materiaal. Tevens leren we de kinderen zich in te leven in hun rol.

Doelen voor de Sociaal – emotionele ontwikkeling

Bij de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt eraan gewerkt dat er een positief sociaal en moreel klimaat is in de klas. Dat betekent dat leerlingen:

- Een standpunt in kunnen nemen en kunnen opkomen voor hun eigen standpunt.
- Naar elkaar luisteren en zich verplaatsen in het standpunt van een ander.
- Debatteren met elkaar en hun eigen mening beargumenteren.
- Bereid zijn hun standpunt te veranderen en een compromis te sluiten.
- Zich houden aan het besluit dat democratisch is genomen.
- Kritisch denken en proberen zoveel mogelijk informatie te krijgen.
- Weten hoe ze op welke manier ze een conflictsituatie op kunnen lossen.
- Kunnen onderhandelen met elkaar om tot een goede oplossing te komen.
- Afzien van fysiek en mentaal geweld.
- Weten hoe ze om moeten gaan met boosheid in een conflict.
- Zich verantwoordelijk voelen voor elkaar, de klas en de omgeving.
- Actief meedoen in de klas en zelf initiatief nemen.
- Zich aan de regels houden.
- Met elkaar samenwerken en behulpzaam zijn.
- Zich aan kunnen passen aan andermans regels en gewoonten.
- Respect hebben voor andermans regels, gewoonten, levensstijl en geloof.
- Op de juiste manier omgaan met vrijheid van meningsuiting.
- Op een democratische manier beslissingen kunnen nemen en de uitkomst accepteren.
- Inzicht hebben in hun eigen handelen en dat ze zelfvertrouwen hebben.
- Zichzelf kunnen verplaatsen in anderen.
- Nieuwsgierig zijn naar andere geloven, levensstijlen, overtuigingen en gewoonten.

Bijlage 2 Instructiemodel Kindcentrum Juliana groep 1 en 2

Fase 0: voorbereiding, regels en routines

TLC: Begin bij het einde;

- Wat wil je de kinderen in deze les leren?
- Wat is het doel van je les?
- Hoe ga je meten of je je doel bereikt hebt? *Denk na over je regels en routines tijdens je les.*
- Op welke manier laat je je doelen van de dag of week terug komen op andere momenten?
- Op welke manier differentieer je in je les?

Fase 1: De start

TLC: 100% aandacht

- **Prikkelende startactiviteit:** nieuwsgierig maken; wat gaan we doen met deze materialen, ontwikkelen woordenschat, voorkennis activeren enz.
- **Terugblik op het voorgaand werk** – Wat hebben we al gedaan, wat hebben al geleerd, welke woorden kennen we al (vanuit thema).
- **Voorkennis samenvatten**
- **Lesdoel bespreken** – lesdoel is zichtbaar in de klas (Ik kan, ik weet)
- **Duidelijk maken wat het doel van de les is en wat leerlingen ervan gaan leren.**

Fase 2: Verkorte instructie op de taak aan alle leerlingen

TLC: Bliksembeurt, 100%, goed is goed, weet niet, geldt niet.

- **Korte instructie die door de LK gegeven wordt** (modellen in de ik-vorm, geen inbreng van kinderen om fouten te voorkomen)
- **Ik – wij – jullie**
- **Feedback**
- **Constant controleren op begrip**

Fase 3: werken in de instructiegroepen en de verwerking van de les.

<p>Leerlingen van de instructie onafhankelijke groep kunnen aan het werk.</p>	<p>Leerlingen van de basis- en van de intensieve groep krijgen basisinstructie op de strategie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hardop doorlopen van het denkproces en voordoen van de vaardigheid • Interactie tijdens de instructie (opbouw: wij – jullie – jij) • Feedback • Controleren van begrip 	<p>Uitgestelde aandacht:</p> <p>Ketting: je werkt aan je eigen opdracht, de LK kan niet gestoord worden.</p>
<p>Ze weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wat ze moeten doen, • wanneer er hulp gevraagd mag worden, • of er samengewerkt mag worden, • wat te doen als ze klaar zijn. 	<p>Leerlingen gaan daarna aan de slag.</p>	
	<p>Leerkracht loopt de loopronde, denk aan stimuleren, motiveren en complimenteren.</p>	
	<p>Ze weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wat ze moeten doen, • wanneer er hulp gevraagd mag worden, • of er samengewerkt mag worden, • wat te doen als ze klaar zijn. 	

Fase 4

Loopronde (op inhoud en proces) en verlengde instructie op afroep of aanvraag

Fase 5: Evaluatie aankondiging einde van de les

TLC: Bliksebeurt, goed is goed, weet niet, geldt niet, 100%.

- **Controleren of het doel is behaald (TLC Begin bij het einde..)**
- **Grijpt expliciet terug op de doelen** - plaatje terug halen en bespreken of het is gehaald, kinderen laten benoemen.
- **Feedback geven op behaalde doelen**
- **Feedback geven op lesproces**

Bijlage 3 HGW cyclus

Groepsplan:

- Er wordt 2x per jaar een groepsplan gemaakt voor de kinderen van groep 1 en 2
- De leerkrachten maken twee groepsplannen in Mijnkleutergroep voor de rekenontwikkeling en taal.
- Het groepsplan wordt de onderlegger voor een half jaar, waaruit de doelen worden gehaald voor de periodeplanner in Mijnkleutergroep. Na een half jaar wordt het groepsplan geëvalueerd, opnieuw bekeken en gemaakt voor de nieuwe periode.

Themaplan:

- Het themaplan wordt gemaakt voor ieder thema in de periodeplanner van Mijnkleutergroep. We werken 4 á 5 weken aan een thema.
- In het themaplan staan de concrete doelen benoemd voor de betreffende periode
- Concrete activiteiten en aanbod wordt genoteerd op de periodeplanner.
- De activiteiten voor de sociaal-emotionele ontwikkeling komen uit onze methode voor sociaal emotionele vorming 'De Vreedzame School'.

Periode planner

Voorbeeldperiode

- Kunst
- Sint en Kerst
- Dieren / Knuffels
- Bouwen / Reuzen en kabouters
- Lente in het tuincentrum / Wat heb ik aan?
- Voorbeeldperiode
- Vervoer - rijden, vliegen en varen
- Kabouters project

02-11-2020 tot 20-11-2020

+ Tellen & getalbegrip (TG)

TG1.2	Weet dat aan een hoeveelheid een getal gekoppeld kan worden.	Herkent hoeveelheden t/m 3 zonder te tellen.	Herkent hoeveelheden t/m 4 zonder te tellen.	Herkent een paar hoeveelheden/m 6 op de dobbelsteen zonder te tellen.	Overziet hoeveelheden t/m 6 zonder te tellen.	Overziet hoeveelheden t/m 10 vlot, zonder te tellen (door gebruik te maken van structuren en patronen).	Maakt gebruik van 'weetjes' bij opgave t/m 10.	
TG2.1	Telt met behulp van een liedje of versje de telrij op vanaf 1.	Telt akoestisch tot 5.	Telt akoestisch tot 10.	Telt akoestisch tot 20. Telt terug vanaf 10.	Telt vanuit verschillende getallen tot 20 verder. Telt terug vanaf 20. Weet wat met 'nul' bedoeld wordt.	Telt verder dan 20 en vanuit verschillende getallen terug vanaf 20. Eventueel het juist schrijven van de cijfers aanbieden.	Telt vanuit verschillende getallen door t/m 100 en vanuit verschillende getallen terug vanaf 50.	

Algemene ideeën voor Tellen & getalbegrip

- + Meten & meetkunde (MMK)
- + Ontluikende geletterdheid (OG)
- + Mondelinge taal & woordenschat (MT)
- + Luisteren & auditieve vaardigheden (LA)
- + Grove motoriek (GM)
- + Fijne motoriek (FM)
- + Tekentontwikkeling (TO)
- + Sociaal emotionele ontwikkeling (SEO)

Mijnkleutergroep- plannen- periodeplanner

Weekplanning:

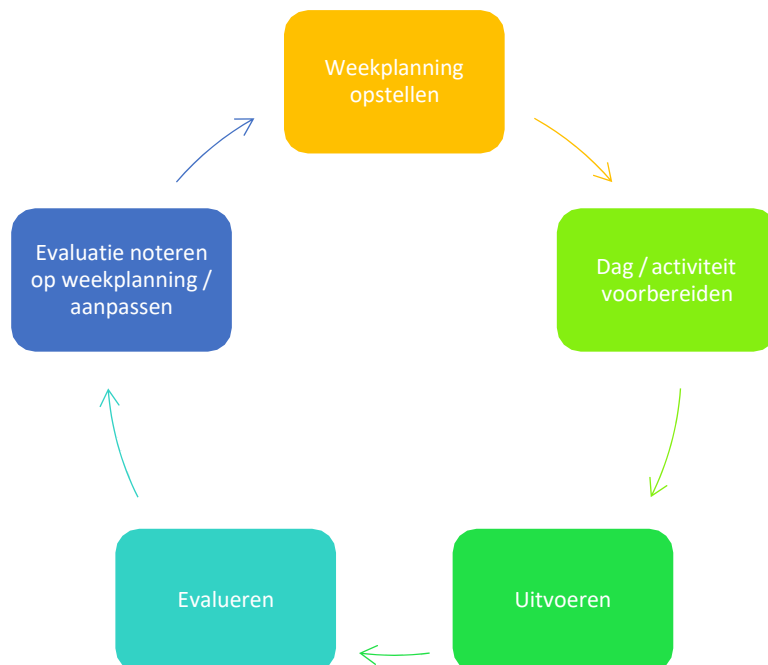
- Een dagplanning maken wij in het systeem van Mijnkleutergroep, per dag en bevat een beschrijving van de activiteiten, het doel van de activiteiten, namen van kinderen die extra aandacht behoeven en een korte evaluatie van de activiteit (ook wenners, zieke kinderen en andere bijzondere dingen kunnen genoteerd worden).
- De weekplanning wordt een week van te voren gemaakt in de weekplanning van MKG.
- Voor het maken van de dagplanning wordt de periodeplanner uit mijn MKG gebruikt. Uit het themaplan worden de doelen, de activiteiten en de specifieke kinderen (met extra aandacht) gehaald.
- Gedurende de dag staat de dagplanning open en waar mogelijk korte evaluaties in worden ingevoerd. Was de activiteit zoals het bedacht was? Was het niveau goed? Moet het herhaald of verdiept worden? Zijn er specifieke kinderen opgevallen?

De werkwijze schematisch in beeld

De leerkracht doorloopt een cyclus op korte termijn en lange termijn.

De korte termijn geldt voor een week. De leerkracht begint met het invullen van de weekplanning. Vervolgens wordt de dag en de geplande activiteiten voorbereid. De leerkracht voert vervolgens uit wat gepland was. De leerkracht evalueert of dit heeft opgeleverd wat gepland was. De evaluatie wordt tot slot kort ingevuld in de dagplanning.

De weekplanning voor de volgende week wordt opgesteld, waarbij de evaluatie van de afgelopen week weer wordt meegenomen. Bijv. kinderen die een bepaald doel niet behaalden, zij komen in de nieuwe week dan ergens weer aan bod. Dat is in de weekplanning terug te zien.

De cyclus op langere termijn geldt voor de periode van groepsplan tot groepsplan.

De leidende gedachte is, dat de leerkracht werkt vanuit een gedegen, beredeneerd aanbod. De leerkracht heeft de doelen goed voor ogen en zorgt dat dit voldoende aanbod komt in de periode.

De leerlingen krijgen de tijd om zich de doelen spelenderwijs eigen te maken. De controle op het aanbod gebeurt bij het evalueren van het groepsplan.

Bijlage 4 Schema volgen van leerlingen groep 2

<p>Start schooljaar</p>	<p>De leerkracht vult het groepsoverzicht in/ aan.</p> <p>De leerkracht maakt groepsplannen op het gebied van rekenen en taal</p>	<p>Gebruik maken van de gegevens uit groep 1</p> <p>Bepalen welke kinderen specifieke aandacht nodig hebben in groep 2.</p>
<p>November</p> <p>Verwachtingskaart (zie BOSOS kleuterzorg)</p> <p>Waarschuwingsgesprekken.</p>	<p>De leerkracht loopt de leerlingen na, die volgend cursusjaar mogelijk naar groep 3 gaan. Deze kinderen worden besproken met de intern begeleider.</p> <p>Aan de ouders van de leerlingen van categorie 2.1 en 2.2 worden de zorgen meegedeeld en het onderzoekstraject.</p> <p>Met de ouders van leerling in categorie 3 wordt alvast over een extra jaar groep 2 gesproken.</p>	<p>Verwachtingskaart</p> <p>Categorie 0: geen twijfels De leerkracht verwacht dat deze leerling zonder moeite naar groep 3 zal gaan. De verwachting wordt ondersteund door verschillende observaties</p> <p>Categorie 1: beetje twijfels De twijfels kunnen liggen op cognitief gebied of meer op het gebied van de werkhouding of gedrag.</p> <p>Categorie 2: grote twijfels. In deze categorie zitten de kinderen bij wie de leerkracht grote twijfels heeft, indien de situatie niet drastisch veranderd. 2.1 : Er zijn grote twijfels op het cognitieve gebied en werkhouding. Het werk dat het kind aflevert is niet leeftijdsadequaat. Extra stimuleren op het cognitieve gebied is noodzakelijk. 2.2 : Er zijn grote twijfels op het gebied van gedrag en werkhouding. De leerkracht weet zeker dat de leerling het werk wel aan zou kunnen , maar door zijn gedrag en werkhouding komt dat er nog niet uit.</p> <p>Categorie 3: niet naar groep 3 De twijfels zijn zo groot, dat de leerkracht nu al verwacht dat de leerling volgend jaar groep 3 niet zal halen. Indien niet aan rijping wordt gedacht, dan moet de leerkracht overwegen het kind voor verder diepgaand onderzoek aan te melden.</p> <p>Gesprek met ouders n.a.v. de verwachtingskaart: -beschrijving van het probleem -peiling van de verwachting van ouders -meedelen van het zorgtraject</p>
<p>November-februari</p> <p>Start onderzoekstrajecten: leren en werkhouding</p>	<p>De categorie 2.1: grote zorgen om de cognitieve ontwikkeling en werkhouding verdeelt de leerkracht in twee groepen:</p> <p>1: jongere leerling 2: oudere leerling</p>	<p>Een extra jaar groep 2 heeft voor de wat oudere kinderen vaak weinig zin. Er is geen sprake van onrijpheid maar meer van <i>cognitieve</i> achterstand. Door extra te stimuleren op de zwakke punten wordt geprobeerd hem alsnog naar groep 3 te laten gaan. Misschien in de verwachting dat hij deze klas nog een keer extra zal moeten doen.</p> <p>Traject jongere leerling</p>

	<p>De scheidslijn wordt gelegd bij 1 mei.</p>	<p>-MKG geeft aan of de leerling vergeleken met zijn leeftijd achter is (op welke gebieden en hoe ver)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. scoort leeftijdsadequaat: extra stimuleren in de groep- mei: korte februariscreening. 2. scoort op 1 of 2 onderdelen van de MKG onder het niveau van zijn leeftijd- hulplan maken-mei: leervoorwaardenonderzoek. 3. scoort op bijna alle onderdelen van de MKG zwak: verder onderzoek is nodig <p>Ad 2: Traject oudere leerling De leerling is voor 1 mei geboren en scoort toch zwak in de klas.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wanneer er vorderingen zijn geboekt tijdens de observaties- november: hulplan opstellen-februari: leervoorwaardenonderzoek-hier een plan op zetten 2. Wanneer er geen vorderingen hebben plaatsgevonden tijdens de observaties- handelingsplan opstellen- februari : leervoorwaardenonderzoek-geen resultaat: aanmelden SWV.
<p>November-februari</p> <p>Start onderzoeks-trajecten: gedrag en werkhouding</p>	<p>Ook in de categorie 2.2: grote zorgen om gedrag en werkhouding. Kan in deze maand onderzoek gedaan worden. Ook hier zijn twee groepen te onderscheiden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1)jongere leerlingen 2)oudere leerlingen / gedragsproblemen <p>Ook hier ligt de scheidslijn bij 1 mei, al is die niet zo scherp als bij de categorie hierboven.</p>	<p>Ad 1: Traject jongere leerling: Deze leerlingen hebben vaak nog geen goede taakgerichtheid. Een onderzoek naar de cognitieve ontwikkeling is vaak alleen nodig om zeker te weten of de leerling toch geen achterstand heeft. De problematiek van niet taakgerichtheid zal in de testsituatie niet opvallen. Het is beter de ontwikkeling van de taakgerichtheid door middel van observatie vast te stellen.</p> <p>Het is belangrijk de werkhouding gedurende een bepaalde periode goed te observeren. Deze leerlingen zullen, als zij niet gedwongen worden en zelf mogen kiezen, een duidelijke voorkeur hebben voor de leerlingen van groep 1 en/of de werkjes van groep 1. Eigenlijk geeft deze leerling zelf wel aan hoe zijn sociaal-emotionele ontwikkeling is!</p> <p>Gedurende een paar weken wordt gewerkt zoals in groep 3. Als de leerling de iets verhoogde druk niet aankan, is hij emotioneel nog niet toe aan groep 3.</p> <p>Ad 2: Traject oudere leerling/gedrags-probleem Deze leerlingen hebben een gedrag- en/of werkhoudingprobleem dat niet te wijten is aan rijping of jonge leeftijd. Deze leerlingen gaan zeker naar groep 3. Let op: sommige leerlingen maken door hun werkhouding en gedrag hun screening (Cito) ten onrechte slecht. Doe de onderzoeken dan in een één op één situatie opnieuw om zeker te weten wat de leerling kan en wat door zijn gedrag en werkhouding op de screening verkeerd gemaakt is.</p>

		Maak een goed handelingsplan voor deze leerling
Januari OVM en signaleringsstoets risicolezers		We streven er naar dat de kinderen deze doelen halen.
Februari Afnemen februarscreening bij alle leerlingen van groep 2	De leerkracht neemt de februarscreening af. De leerkracht moet overwegen of het zin heeft de heel zwakke kinderen van wie hij zeker is dat die zullen blijven in groep 2 mee te laten doen met de screening. De uitslag heeft voor hen bijna geen meerwaarde.	De interpretatie van de uitslag op de screenings bij kleuters is complexer dan voor de leerlingen vanaf groep 3. De leerkracht kan de scores niet zo absoluut nemen als bij de hogere groepen. Er spelen allerlei factoren mee: a) Leeftijd. Er is groot verschil in hoeveelheid onderwijs dat de leerling heeft genoten. Een D-score voor een hele jonge leerling is misschien niet zo ernstig en conform zijn leeftijd. Een C-score is voor een leerling die met een extra jaar groep 2 bezig is, is een reden tot zorg. b) Taal. De taal speelt in alle testen een rol. Indien de toets "Taal voor kleuters" slecht gemaakt is dan zijn de uitslagen van andere testen misschien beïnvloed door de taal. c) Werkhouding De leerling is misschien niet gewend om zo lang achter elkaar te werken of zo intensief op het platte vlak te werken. De leerkracht moet bij een negatieve score steeds in bovenstaande volgorde de uitslagen interpreteren, alvorens vast te stellen dat de leerling datgene wat gevraagd wordt bij de screening echt niet beheerst. De leerkracht moet de uitslagen van deze screening vergelijken met de gegevens van de verwachtingskaart:
Februari	Leervoorwaardenonderzoek bij de oudere kinderen die niet goed presteren	De leervoorwaardenonderzoek wordt afgenomen bij de oudere leerlingen. Het doel is te bepalen aan welke leervoorwaarden extra aandacht besteed moet worden.
	De groepsplannen worden geëvalueerd Er worden nieuwe groepsplannen opgesteld	-De doelen die niet behaald zijn in het eerste groepsplan worden meegenomen naar het tweede groepsplan -In de groepsbespreking met de intern begeleider worden de leerlingen besproken die de doelen niet hebben behaald. -Er wordt gekeken welke interventies er plaats moeten vinden.
Maart Evaluatie-	De ouders van de zorgleerlingen moeten op de hoogte blijven van de stand van zaken van hun kind. Voor sommige	Er vindt nog geen gesprek over een extra jaar groep 2 plaats. Het moet voor de ouders duidelijk zijn dat dat gesprek pas in mei plaatsvindt. Het handelingsplan is in principe gericht op de overgang naar groep 3

gesprek met de ouders van de zorgleerlingen	ouders zijn meer gesprekken nodig	Er kan nu al wel besloten worden tot een extra jaar indien de ouders zelf dit te kennen geven.
April Gesprek leerkrachten en ib over overgang	De leerkrachten van groep 2 en 3 en ib voeren met elkaar een gesprek over de overgang van de leerlingen van groep 2 naar groep 3.	De leerkrachten van groep 1 / 2 brengen onderzoeksresultaten en leerling-kenmerken in beeld om hun keuze voor de overgang te verantwoorden. In het gesprek worden definitieve afspraken gemaakt over de overgang. Deze worden in het beslissingsgesprek in mei aan de ouders meegedeeld.
Mei Onderzoek van de zorgleerlingen	De leerlingen van categorie 2.1 en 2.2 krijgen nu een onderzoek. Het is belangrijk dit onderzoek niet direct na een intensief hulp-programma te doen. De kans bestaat dan dat de leerling ten onrechte te hoog scoort vanwege het korte termijn geheugen. De testtijd kan zijn in de week direct na de meivakantie.	Al naar gelang de situatie kan voor onderzoek gekozen worden: - uitgebreid leervoorwaarden onderzoek van Bosos
Mei Beslissings-gesprek met de ouders van de zorgleerlingen	In mei wordt met de ouders de beslissing genomen over al of niet naar groep 3 gaan. De leerkracht moet het gesprek aan de hand van het dossier goed voorbereiden. In een paar gevallen zal de beslissing toch later vallen, vooral bij heel jonge leerlingen die de laatste tijd een ontwikkelingssprong maken.	Er zijn verschillende adviezen mogelijk. De reactie van ouders bepaalt daarna wat er definitief besloten wordt. Wanneer ouders en school het niet eens kunnen worden, geeft het advies van de school de doorslag.
Juli Overdracht naar groep 3	De leerkracht vertaalt de gegevens van de screenings en zijn eigen observaties naar de startkwalificaties van groep 3.	Leerlingen die bepaalde onderdelen niet halen, gaan met een waarschuwing voor de leerkracht van groep 3 naar groep 3. In het overdrachtsgesprek met de leerkracht van groep 3 wordt aangegeven over welke punten hij zich zorgen maakt. De leerkracht van groep 3 is dan gewaarschuwd. De leerling wordt dan goed in de gaten gehouden d.m.v. extra beurten om te zien of de waarschuwing nog steeds geldt. Op de verwachtingskaart staan deze leerlingen met hun onderwijsbehoeften aangegeven.

		Bij de start in groep 3 worden de leerlingen die met een waarschuwing van groep 2-3 zijn overgegaan besproken met de intern begeleider aan de hand van de verwachtingskaart.
Juli Einddoelen	De groepsplannen worden geëvalueerd	Wanneer leerlingen bepaalde groep 2 doelen niet hebben behaald wordt die meegenomen in de overdracht als een waarschuwing.
Groep 2 November van het volgende schooljaar Aparte evaluatie van de leerlingen die met een verlengd jaar groep 2 bezig zijn. Terugkoppeling met de leerkracht van groep 3	De leerkracht moet na goed observeren een extra keer MKG invullen. Hoe gaat het met de leerlingen, wat zijn de resultaten, hoe is de keuze uitgepakt?	Er zijn een paar mogelijkheden: a) De leerling scoort nu goed. b) De leerling is op één of twee onderdelen nog steeds zwak. Er zal nu een intensief handelingsplan gemaakt worden voor deze zwakke punten. c) De leerling scoort nog steeds slecht. Er is geen vooruitgang te zien. Misschien is extra onderzoek nodig.

Bron:

- Zorgkalender II : Optimale zorg op de basisschool- Harry Janssens
- BOSOS Kleuterzorg : Harry Janssens
- BOSOS Leervoorwaardenonderzoek: Harry Janssens
- Mijinkleutergroep